

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

філологічного факультету

проф. Бунчук Б.І.

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ОБОВ'ЯЗКОВА

Сучасна українська мова
(морфеміка і словотвір)

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна
програма

«Середня освіта (українська мова та література)»

Спеціальність

014 Середня освіта

Галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти

перший бакалаврський

Факультет

філологічний

Мова навчання

українська

Чернівці – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська мова (морфеміка і словотвір)» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що затверджена Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 6 від 29 червня 2023 р.).

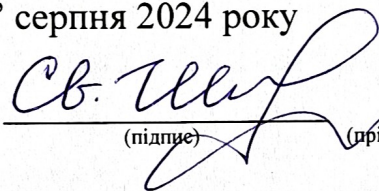
Розробники: **Гуцуляк Тетяна Євгенівна** – доктор філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови.

Викладачі: **Гуцуляк Тетяна Євгенівна** – доктор філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови

Протокол № 1 від “9” серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

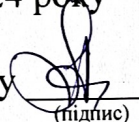
Шабат-Савка С. Т.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету

(підпис)

Антофійчук А. М.

(прізвище та ініціали)

Гуцуляк Т. Є., 2024
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2024

1. Мета навчальної дисципліни полягає в тому, щоб подати студентам вичерпні знання про морфемний і словотвірний рівні української мови, розкрити специфіку морфемних одиниць (морфем, морфів, аломорфів), системний характер відношень між ними та представити їх важливість у зв'язку з процесами словотворення та словозміни. Сприяти підготовці студентів другого курсу до викладацької та науково-дослідної роботи, формувати цілісне розуміння про морфемно-словотвірний рівень української мови як невід'ємну частину для досягнення всіх інших мовних рівнів.

2. Результати навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких компетентностей:

У процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких компетентностей:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Уміння вільно і грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою.

ЗК 4. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, впроваджувати інновації, обирати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

Фахових компетентностей:

ФК 1. Уміння вільно застосовувати знання основних мовознавчих і літературознавчих понять і концепцій у практиці викладання української мови і літератури, критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, виокремлювати й кваліфікувати наукові та методичні проблеми в цій галузі.

ФК 3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі предметної галузі, збирати, аналізувати, структурувати, узагальнювати й інтерпретувати інформацію, створювати тексти різних стилів і жанрів.

ФК 9. Здатність розуміти значення української мови як державної в житті українського народу, уміння адекватно використовувати мовні ресурси в процесі фахової та міжособистісної комунікації, формувати й розвивати в учнів необхідні мовно-комунікативні компетентності.

ФК 11. Знання теорій української фонетики, фонології, орфографії, лексикології, фразеології, лексикографії, морфології, синтаксису; уміння інтерпретувати та обґрунтувати думки різних дослідників з відповідної проблеми.

ФК 15. Здатність якісно організовувати й проектувати освітній процес на рівні навчального предмета, розділу, теми, уроку, проводити позакласну та факультативну роботу з огляду на сучасні підходи до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

ФК 16. Розуміння змісту й принципів побудови програм з української мови та літератури; особливостей підручників та навчальних посібників; уміння підбирати навчально-методичні матеріали для проведення занять.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно володіти українською мовою, вміти послуговуватись нею у професійному спілкуванні.

ПРН 15. Застосовувати комплекс здобутих філологічних знань для розв'язання професійних завдань.

ПРН 17. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 19. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різноманітних стилів та жанрів, володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасного мовознавства, вільно оперувати мовознавчим матеріалом та термінологією.

ПРН 22. Ідентифікувати і корегувати мовленнєві та граматичні помилки, викликані порушенням правописних норм.

Очікувані результати навчання (загальні)

Студент має бути здатний:

1. Використовувати державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.
2. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
4. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
5. Застосувати базові знання з філології у професійній діяльності.
6. Систематично підвищувати свій професійний рівень.

7. Обґрунтовувати концептуальні основи, структуру і зміст засобів навчання (підручників, навчальних посібників, наукових праць (монографій, авторефератів, наукових статей) тощо).
8. Використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання та вміти оформити результати навчання у формі презентації чи інших наочних матеріалів (карток, порівняльних таблиць та ін.).

Очікувані результати навчання (фахові)

Унаслідок оволодіння курсом „Сучасна українська мова” (морфеміка і словотвір), **студент повинен знати:**

1. Визначення базових термінологічних понять з морфеміки й словотвору; особливості морфемної структури слів української мови, морфонологічні зміни пов'язані з процесами словотворення й словозміни.
2. Специфіку синхронічного й діахронічного аспектів у визначенні морфемної будови слів.
3. Зв'язок лексичного, словотвірного та граматичного значень слів із його морфемною будовою.
4. Принципи творення слів української мови різними способами.
5. Системні відношення між твірними й похідними словами, групування дериватів у комплексні словотвірні одиниці.
6. Класичні та найновіші наукові дослідження в галузі морфеміки й словотвору української мови.
7. Методологію виконання морфемного й словотвірного аналізів слів української мови.
8. Принципи роботи зі спеціальними словниками.

Студент повинен розуміти:

1. Теоретичні засади та основні завдання й предмет навчальної дисципліни, її важливість для здобуття фаху.
2. Сучасні підходи та методологію у дослідженнях морфемної структури слів української мови та основні принципи їх творення.
3. Важливість навчальної діяльності для майбутньої професії.

Студент повинен вміти:

1. Обґрунтовано пояснювати основні термінологічні поняття, традиційні та нові концепції, пов'язані зі сферами морфеміки й словотвору сучасної української мови.
2. Володіти сукупністю знань про структуру та основні одиниці морфемно-словотвірного рівня української мови, уміти оперувати цими знаннями у процесі професійної діяльності: аналізувати, зіставляти, групувати факти мови, використовувати методи відповідного лінгвістичного опису.
3. Організовувати та структурувати етапи самостійної навчальної роботи та наукових пошуків.
4. Добирати наукову літературу, аналізувати та опрацьовувати її з метою використання для підготовки до занять з сучасної української мови.
5. Виокремлювати в наукових текстах основні проблеми, узагальнювати та оцінювати їх актуальність і важливість для подальшого використання у навчальній та науково-методичній роботі.
6. Коректно підходити до цитування наукових джерел та використовувати апарат зносок.

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4	120	30	30			60	–	Іспит
Заочна	2	3	4	120	6	4			110	–	Іспит

3. 1. Загальна інформація

3. 2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	Усьо- го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Особливості морфемної структури слів української мови											
Тема 1. Слово – основна формально-семантична одиниця мови і носій комплексу лінгвістичних значень	11	2	4			5	8	–	1			7
Тема 2. Морфеміка – самостійний розділ мовознавства. Базові термінологічні поняття морфеміки	8	2	2			4	8	1	–			7
Тема 3. Морфемні структури слів сучасної української мови	8	2	2			4	10					10
Тема 4. Класифікація морфем сучасної української мови	20	6	4			10	15	1	–			14
Тема 5. Кореневі морфемі. Спільнокореневі слова. Основа слова. Проблеми вивчення теми в ЗЗСО	6	2	2			2	13	–	1			12
Разом за ЗМ1	53	14	14			25	52	2	2			50

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Словотвір сучасної української мови. Морфологічні й неморфологічні способи словотворення. Структурно-системна організація похідних одиниць української мови										
Тема 1. Базові поняття теорії словотвору. Загальна характеристика способів творення слів української мови. Вивчення способів словотворення в ЗЗСО	7	2	2			3	9	1	–		8
Тема 2. Морфологічний спосіб словотворення. Особливості його вияву щодо деривації слів різних частин мови	20	4	4			12	24	1	1		22
Тема 3. Неморфологічні способи створення слів. Морфолого-синтаксичний спосіб. Проблеми вивчення теми в ЗЗСО	10	2	2			6	11	1	–		10
Тема 4. Особливості творення слів української мови лексико-синтаксичним і лексико-семантичним способами	12	4	4			4	9	1			8
Тема 5. Комплексні одиниці словотвірної системи мови.	10	2	2			6	6				6
Тема 6. Морфемний і словотвірний аналіз слів – як різновиди лінгвістичного розбору	8	2	2			4	13		1		6
Разом за ЗМ 2	67	16	16			35	68	4	2		60
Усього годин	120	30	30			60	120	6	4		110

3. 3. Теми семінарських занять (не передбачено)

3. 4. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Слово – основна формально-семантична одиниця мови і носій комплексу лінгвістичних значень. Засоби вираження лексичного, граматичного і словотвірного значень у структурі похідних слів. Форми слів і спільнокореневі слова: особливості значення й морфемної будови	4
2.	Визначення та аналіз за різними науковими джерелами базових термінологічних понять морфеміки: морфема, морф, аломорф. Встановлення та характеристика основних ознак морфеми	2
3.	Аломорфи кореневих та афіксальних морфем. Фонетичні зміни, пов'язані з їх появою. Варіанти морфем	2
4.	Морфемні структури слів української мови. Схеми морфемних структур. Основні класифікаційні ознаки морфем	2
5.	Класифікація морфем за місцем у слові та за характером значення. Поняття про конфікс та принципи його встановлення в морфемній структурі слова	2
6.	Типи морфем за формою, частотністю вживання і походженням	2
7.	Класифікація морфем за функціями	2
8.	Кореневі морфеми. Принципи виділення коренів у морфемній структурі слова. Поділ коренів за походження і за способом вживання	2
9.	Основа слова. Похідні і непохідні основи. Історичні зміни в морфемному складі слова (спрощення, перерозклад, ускладнення). Морфемний аналіз слова	2
10.	Похідне слово – основна одиниця словотвору. Поняття про твірне слово, твірну основу та словотворчий формант. Принципи встановлення твірної бази.	2
11.	Загальна характеристика способів словотворення. Критерії їх розмежування. Морфологічний спосіб творення слів. Словотвірний аналіз слова	2
12.	Продуктивні та малопродуктивні типи творення слів.	2

	Особливості творення авторських неологізм	
13.	Творення слів української мови морфолого-синтаксичним, лексико-синтаксичним та лексико-семантичним способами	2
14.	Системна організація похідних слів української мови: словотвірний ланцюг, словотвірна парадигма, словотвірне гніздо	2
Усього		30

3. 5. Теми лабораторних занять (не передбачено)

3. 6. Індивідуальні завдання, за рекомендацією викладача

№	Завдання до тем	Кількість балів
1.	<p>На матеріалі тексту художньої літератури (за вибором студента) виконати такі завдання:</p> <p>1) зробити морфемний та словотвірний аналізи (за схемами) похідних слів, утворених різними типами морфологічного способу словотворення (20 слів різних частин мови);</p> <p>2) виписати слова, утворені осново- і словоскладанням, морфолого-синтаксичним, лексико-синтаксичним та лексико-семантичним способами, пояснити специфіку їх появи та зазначити різновид творення;</p> <p>3) виписати спільнокореневі слова та об'єднати їх у словотвірні ланцюги, парадигми і гнізда, виділивши твірні основи та словотворчі форманти; вказати ступінь похідності.</p>	10

3. 7. Самостійна робота студента (ІНДЗ)

№	Назва теми (форма контролю)	Кількість балів (40 балів)
1.	<p>Визначення морфеми за різними науковими джерелами та шкільними підручниками й посібниками</p> <p>Форма контролю: конспект, усна відповідь, участь у дискусії</p>	1
2.	<p>Діахронічні аспекти вивчення морфемної структури слова. Аналіз формально-семантичної структури лексеми Україна; роль етимологічних коментарів у визначенні морфемної</p>	2

	будови слова. Форма контролю: конспект, участь у дискусії з презентацією	
3.	Причини появи аломорфів. Зв'язок морфеміки з фонетикою. Поняття про морфонологію та морфонологічну структуру слова. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
4.	Морфемні структури слів української мови та ступені реалізації морфемної структури слова (ядро і периферія). Морфемні словники української мови. Форма контролю: конспект, усна відповідь, участь у дискусії	2
5.	Аналіз „Словника афіксальних морфем української мови” / укладачі: Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський, Т. І. Недозим (Київ, 1998) та „Словника українських морфем” Л. Полюги (Київ, 2009). Укласти мінімальний словник найуживаніших аломорфів суфіксальних та префіксальних афіксів. Форма контролю: конспект, усна відповідь	2
6.	Словотвірні значення суфіксальних і префіксальних морфем. Явища омонімії та синонімії афіксів (за основу взяти праці І. І. Ковалика; С. Панцьо та Л. Вакарюк). Форма контролю: конспект, усна відповідь	2
7.	Граматичні значення афіксів Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
8.	Опрацювати для детального аналізу теми „Класифікація морфем” статтю К. Г. Городенської „Про префікси і префіксоїди в українській мові” (Мовознавство. 1986. № 1). Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
9.	Місце інтерфікса в морфемній будові простих і складних слів. Особливості іменникових та прикметникових інтерфіксів. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
10.	Питомі та запозичені морфемі, прості та складні афікси. Поділ морфем на регулярні та нерегулярні. Поняття про уніфікси. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
11.	Продуктивні та малопродуктивні типи творення іменників. Конфіксальний тип творення іменників. Форма контролю: конспект, усна відповідь, презентація	2
12.	Абревіація як особливий спосіб творення іменників	1

	української мови. Типи абревіатур. Дібрати приклади сучасних складноскорочених слів. Форма контролю: конспект, усна відповідь	
13.	Продуктивні типи творення складних іменників. Словотвір іменників-неологізмів, -оказіоналізмів. Правопис складних іменників української мови. Форма контролю: конспект, усна відповідь, участь у дискусії з презентацією	3
14.	Продуктивні типи творення складних прикметників. Правопис складних прикметників української мови. Форма контролю: конспект, усна відповідь	2
15.	Особливості морфемної будови і творення прислівників у зв'язку з їх написанням. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
16.	Префіксальний словотвір дієслів: особливості мотиваційних відношень. Словотвірні значення дієслівних префіксів. Форма контролю: конспект, презентація з аналізом фактичного матеріалу	2
17.	Вивчення морфолого-синтаксичного способу творення слів у школі. Субстантивація. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
18.	Прономіналізація, препозитивація та інші різновиди морфолого-синтаксичного способу словотворення. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
19.	Лексико-семантичний спосіб словотворення й поява слів-омонімів. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
20.	Класифікація словотвірних типів. Словотвірна категорія. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
21.	Аналіз „ <i>Кореневого гніздового словника української мови</i> ” Є. А. Карпіловської (Київ, 2002) та конспект зразків словотвірних гнізд. Форма контролю: конспект, усна відповідь	1
Усього		40 балів

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Викладання та вивчення курсу здійснюватиметься за допомогою (1) **освітніх технологій**, зорієнтованих на особистість учасника навчального процесу (*особистісно орієнтована технологія навчання*) з використанням технологій розвивального навчання; інтерактивних технологій кооперативного, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань; (2) освітніх технологій, спрямованих активізувати та інтенсифікувати діяльність студентів (*дослідницькі технології; технології проблемного навчання; технології самоосвіти*); (3) освітніх технологій модульного навчання.

Визначені технології навчання передбачають використання таких **методів**: організації навчально-пізнавальної діяльності; пояснювально-ілюстративного методу; проблемного викладу матеріалу; методу бесіди; узагальнення та інтерпретації складних мовних явищ; моделювання проблемних ситуацій щодо аналізу та розуміння певних мовних явищ; аналітичного методу, дослідницького та опрацювання наукових джерел.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота; тестування</i>)		Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-сть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
<p>30 балів Аудиторна робота – 5 балів. Тестування (і / або модульна письмова робота) – 25 балів (<u>для дистанційного навчання</u>).</p> <p>Аудиторна робота – 10 балів. Тестування (і / або модульна письмова робота) – 20 балів (<u>для аудиторного навчання</u>).</p> <p>Самостійна робота студента (ІНДЗ) – від 1 до 20</p>	<p>30 балів Аудиторна робота – 5 балів. Тестування (і / або модульна письмова робота) – 25 балів (<u>для дистанційного навчання</u>).</p> <p>Аудиторна робота – 10 балів. Тестування (і / або модульна письмова робота) – 20 балів (<u>для аудиторного навчання</u>).</p> <p>Самостійна робота студента (ІНДЗ) – від 1 до 20</p>	40	100

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням їхніх індивідуальних особливостей і передбачає диференційований підхід.

Оцінку **«відмінно» («А»)** отримують студенти, які набрали загальну суму балів **90–100** від максимальної кількості можливих.

При цьому: •грунтовно засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації тих чи тих положень при розкритті змісту відповідної проблеми;

•виявили поглиблене розуміння проблем лексикології, фразеології та лексикографії;

•вільно оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, що передбачена при засвоєнні пропонованого курсу;

•регулярно, кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової літератури брали участь у повідомленнях на практичних заняттях;

•грунтовно опрацювали всі питання, винесені для самостійного вивчення;

•глибоко розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку **«добре» («В»)** отримують студенти, які набрали загальну суму балів **80–89** від максимальної кількості можливих.

При цьому: •виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та допоміжну літературу;

•знають праці вітчизняних дослідників у галузях лексикології, фразеології, лексикографії;

•в основному засвоїли теоретичний матеріал;

•продемонстрували знання фактичного матеріалу, частково володіють відповідною науковою термінологією;

•брали досить активну участь на практичних заняттях;

•у достатньому обсязі опрацювали питання для самостійного вивчення;

•у достатньому обсязі розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку **«добре» («С»)** отримують студенти, які набрали загальну суму балів **70–79** від максимальної кількості можливих.

При цьому: •виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та допоміжну літературу;

•в основному засвоїли теоретичний матеріал;

•продемонстрували знання фактичного матеріалу, частково володіють відповідною науковою термінологією;

•розкрили, але не повністю питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку «задовільно» («D») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 60–69 від максимальної кількості можливих.

При цьому: •не повністю опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання;

- показали фрагментарну обізнаність у теоретичних питаннях;
- у мінімальному обсязі опрацювали рекомендовану літературу;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- частково розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку «задовільно» («E») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 50–59 від максимальної кількості можливих.

При цьому:

- показали погану обізнаність щодо змісту теоретичних питань курсу;
- обмежилися поверхневим вивченням мінімальної кількості рекомендованої літератури;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- фрагментарно розкрили зміст питань, винесених на підсумковий модуль-контроль.

Оцінку «незадовільно» («FX») з можливістю повторного складання отримують студенти, які набрали загальну суму балів 35–49 від максимальної кількості можливих.

При цьому: •не відвідували частину лекційних і практичних занять;

- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- не опрацювали рекомендованої літератури;
- не розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку «незадовільно» («F») з обов'язковим повторним курсом отримують студенти, які набрали загальну суму балів 1–34 від максимальної кількості можливих.

При цьому: •не відвідували лекційних і практичних занять;

- пасивно поводити себе під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи,
- взагалі не опрацювали рекомендованої для вивчення курсу літератури;
- не засвідчували своєї активності на практичних заняттях;
- не засвоїли програму курсу;
- не розкрили питань підсумкового модуля-контролю.

5. 2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5. 3. Засоби оцінювання

1. Поточний контроль перевірки засвоєного матеріалу:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- завдання для самоперевірки;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.) – для перевірки самостійної роботи студентів;
- есе.

2. Тематичний (модульний) контроль:

- усне опитування;
- тестування;
- модульні контрольні роботи.

3. Підсумковий контроль: іспит.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю: усні й письмові відповіді студента;
тестування, контрольні письмові роботи.

Форма підсумкового контролю – іспит.

7. Рекомендована література

7. 1. Фахова (основна) література

1. Безпояско О. К., Городенська К. Г. Морфеміка української мови. Київ: Наукова думка, 1987. 210 с.

2. Білоусенко П. І., Німчук В. В. Нариси з історії українського словотворення. Київ, 2002. 206 с.
3. Вакарюк Л. О. Панцьо С. Є. Українська мова. Морфеміка і словотвір. Тернопіль. 2010. 200 с.
4. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах. Словник-довідник. Тернопіль: Джура, 2007. 260 с.
5. Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект): монографія. Рівне, 2004. 524 с.
6. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. Київ, 1999. 207 с.
7. Гуцуляк Т. Є. Морфеміка і словотвір сучасної української літературної мови: Контрольні завдання для студентів 2 курсу спеціальності „Українська мова і література. Чернівці: Рута, 2007. 44 с.
8. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові: монографія. Київ: Наукова думка, 1984. 252 с.
9. Клименко Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови. Київ, 1998. 182 с.
10. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. Київ, 1998. 162 с.
11. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Львів, 1961. Вип. 2. 83 с.
12. Колоїз Ж. В. Українська okazіональна деривація: монографія. Київ: Акцент, 2007. 311 с.
13. Лаврінець О. Я., Симонова К. С., Ярошевич І. А. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
14. Морфеміка сучасної української літературної мови: Лабораторні завдання для студентів 2 курсу спеціальності „Українська мова і література” / Укладач Тарновецька Л. О. Чернівці: Рута, 1994. 38 с.
15. Нариси з історії українського словотворення (іменникові конфікси) / П. І. Білоусенко, І. О. Іншакова, К. А. Качайло, О. В. Меркулова, Л. М. Стовбур. Запоріжжя–Кривий Ріг: ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2010. 480 с.
16. Плющ М. Я. Граматика української мови: У 2-х ч. Ч. І. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: Підручник. Київ: Вища школа. 2005. 286 с.
17. Пономаренко С. Сучасна українська мова: Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 300 с.
18. Словотвір сучасної української літературної мови. Київ: Наукова думка. 1979. 405 с.

19. Степаненко О. К. Словотвірні гнізда з вершинним соматичним компонентом: семантика і структура: монографія. Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2011. 168 с.
20. Ющук І. П. Українська мова. Київ: Либідь, 2003. 639 с.

7. 2. Допоміжна література

1. Бондаренко Л. Місце словотвірного і морфемного аналізу на уроках української мови. *Проблеми вдосконалення навчального процесу у вищій та середній школі*. Кривий Ріг, 1993. С. 60–67.
2. Вакуленко В. Ф. Новотвори з давньогрецькими і латинськими компонентами в мові сучасних ЗМІ. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*: зб. наук. праць. Дніпропетровськ, 2009. Вип. 8. С. 39–52.
3. Валюх З. Про словотворення в романі Ліни Костенко „Берестечко”. *Урок української*. 2001. № 9. С. 23–25.
4. Винницький В. Про акцентуаційний спосіб словотворення. *Мовознавство*. 2007. № 3. С. 12–23.
5. Вільчинська Т. Морфемний і словотвірний аналіз у школі. *Дивослово*. 2003. № 6. С. 22–23.
6. Віняр Г. М. Новий префіксоїд у словотвірній системі української мови. *Філологічні студії*: наук. вісник КДПУ. Кривий Ріг, 2011. Вип. 6. С. 100–105.
7. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
8. Гуцуляк Т. Є. Образно мотивовані прикметники української мови (на матеріалі відсубстантивних дериватів із суфіксом -уват- (-юват-)). *Virtus: Scientific journal* [голов. ред. М. А. Журба]. 2017. №. 13. С. 159–165.
9. Гуцуляк Т. Є. Образна мотивація: проблеми й аспекти дослідження. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Філологічні науки*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2018. № 1. С. 54–65.
10. Грещук В. В. Словотвір і полісемія. *Наукові записки Тернопільського національного пед. університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство*. 2007. № 1. С. 245–254.
11. Грещук В. В. Сучасна дериватологія: деякі підсумки й перспективи. *Мовознавчий вісник: зб. наук. пр. на пошану проф. Катерини Городенської з нагоди її 60-річчя*. Вип. 8. Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2009. С. 127–135.

- 12.Грещук В., Бачкур Р., Джочка І., Пославська Н. Нариси з основоцентричної дериватології / За ред. В. Грещука. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. 348 с.
- 13.Дубровська Й. Словотворчий аналіз українських прислівників, мотивованих прийменниково-іменниковою конструкцією. *Ucrainistica*: зб. наук. праць. Кривий Ріг, 2002. С. 77–88.
- 14.Карпіловська Є. А. Сучасна українська словотворчість та її відображення в неологічних словниках. *Вісник Львівського університету*: зб. наук. пр. Серія філологічна. Львів: Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2004. Вип. 34, Ч. 1. С. 174–181.
- 15.Карпіловська Є. А. Семантичний потенціал слова як основа прогнозування інновацій. *Мовознавчий вісник*. Черкаси, 2008. Вип. 7. С. 161–170.
- 16.Кващук А. Будова слова в українській мові. *Українська мова й література в школі*. 2002. № 7. С. 39–47.
- 17.Кислюк Л. П. Сучасна словотвірна норма української мови: мовна практика та кодифікація. *Українська мова*. 2012. № 1. С. 52–67.
- 18.Кислюк Л. П. Сучасна українська словотвірна номінація: ресурси та тенденції розвитку: Монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 424 с.
- 19.Копетько Т., Віняр Г. Активність словотвірних типів з префіксами *над-*, *супер-*, *гіпер-*, *ультра-*, *архі-* в українській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Наукові праці викладачів, докторантів, аспірантів, магістрів та студентів*. Кривий Ріг, 2006. Вип. 15. С. 95–97.
- 20.Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Вибрані праці. / Упорядник та автор передмови В. Грещук. Івано-Франківськ, Львів: Місто НВ, 2007. 404 с.
- 21.Козленко І. Унісуфікси: Морфемний та словотвірний статус. *Українське мовознавство*. Київ, 2014. Вип. 44. С. 13–28.
- 22.Кононенко В. І. Синтаксис і словотвір: спільні процеси й тенденції. *Актуальні проблеми українського словотвору*. Збірник статей. Івано-Франківськ, 2002. С. 18–28.
- 23.Кузьма (Вербовська) І. Словотвірна синонімія і словотвірна варіантність прикметників в українській мові. Львів: Літопис, 2006. 308 с.
- 24.Кушлик О. П. Словотвірна парадигматика похідних дієслів в українській мові. Дрогобич: Коло, 2015. 384 с.
- 25.Левун Н. В. Скорочення слів як засіб стилістичної модифікації в словотворі. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*: зб. наук. праць. Дніпропетровськ, 2009. Вип. 8. С. 116–125.

26. Мазурик Д. Суфіксальне творення неологізмів-іменників у сучасній українській мові. *Актуальні проблеми українського словотвору*. Збірник статей. Івано-Франківськ, 2002. С. 292–303.
27. Невідомська Л. Ще раз про сутність лексико-семантичної деривації. *Актуальні проблеми українського словотвору*. Збірник статей. Івано-Франківськ, 2002. С. 105–117.
28. Нелюба А. М. Про „словотвірний” статус абревіатур. *Актуальні проблеми українського словотвору*. Збірник статей. Івано-Франківськ, 2002. С. 131–140.
29. Нелюба А. М. Економія в словотвірній номінації української мови (Системний вимір): Монографія. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2014. 184 с.
30. Передрій Г. Вивчення складних питань шкільного словотвору. *Дивослово*. 2004. № 2. С. 29–32.
31. Сікорська З. С. Постфікси в українському мовознавстві. *Українська мова*. 2003. № 3–4. С. 46–56.
32. Скляренко В. Г. Давні іменні префікси. *Культура слова*. Київ, 1993. Вип. 44. С. 46–50.
33. Соколова С. О. Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові. Київ, 2003. 283 с.
34. Соколова С. О. Словотвірна мотивація в колі суміжних явищ. *Мовознавство*. 2004. № 1. С. 62–69.
35. Соловей Н. Вчимося використовувати засоби словотвору в різних стилях мови. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2011. № 6. С. 44–51.
36. Смаль-Стоцький Р. Примітивний словотвір. Варшава, 1929. 200 с.
37. Смаль-Стоцький Р. Нарис словотвору прикметників української мови. Прага: Український університет у Празі, 1925. 85 с.
38. Тараненко О. О. Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ–ХХІ ст.): Монографія Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 248 с.
39. Федурко М. Ю. Морфологія відіменникового словотворення. Київ: Дрогобич: Вимір, 2003. 271 с.
40. Хрустик Н. М., Хаценко Л. І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір: Практикум: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 136 с.
41. Ястремська Т. Словотвірне гніздо: проблема множинної мотивації. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2017. Випуск 64. Ч. І. С. 119–130.

Словники

1. Активні ресурси сучасної української номінації: Ідеографічний словник нової лексики / Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк, Н. Ф. Клименко, В. І. Критська, Т. К. Пуздирєва, Ю. В. Романюк; Відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: ТОВ «КММ», 2013. 416 с.
2. Віняр Г. М., Шпачук Л. Р. Словник новотворів української мови кінця ХХ століття. Кривий Ріг: КДПУ, 2002. 180 с.
3. Карпіловська Є. А. Кореневий гніздовий словник української мови: Гнізда слів з вершинами – омографічними коренями. Київ, 2002. 908 с.
4. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Карпіловський В. С., Недозим Т. І. Словник афіксальних морфем української мови. Київ, 1998. 441 с.
5. Колоїз Ж. В. Тлумачно-словотвірний словник okazіоналізмів. Кривий Ріг: Явва, 2003. 168 с.
6. Нелюба А. Лексико-словотвірні інновації (1983–2003): словник. Харків: ХНУ ім. Каразіна, 2004. 136 с.
7. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації. 2012–2013: Словник / Загальна редакція А. Нелюби. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2014. 172 с.
8. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2014). Словник / Загальна редакція А. Нелюби. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2015. 220 с.
9. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2015–2016). Словник / Загальна редакція А. Нелюби. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2017. 204 с.
10. Нелюба А., Редько Є. Словотворчість незалежної України. 2012–2016. Словник / Загальна редакція А. Нелюби. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2017. 460 с.
11. Нові слова та значення: словник / Уклали: Л. В. Туровська, Л. В. Василькова. Київ: Довіра, 2009. 271 с.
12. Полюга Л. М. Словник українських морфем: понад 45 000. Вид 3-є, допов. і випр. Київ: Довіра. 2009. 554 с.
13. Сікорська З. С. Українсько-російський словотворчий словник. Київ, 1985. 250 с.
14. Яценко І. Т. Морфемний аналіз: Словник-довідник. Київ, 1980. Т. 1 (А–Н); 1981. 356 с.; Т. 2 (О–Я). 352 с.

7. 3. Інформаційні ресурси

1. Вакарюк Л. О. Українська мова. Морфеміка і словотвір. Тернопіль. 2010. 200 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1790137/>

2. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах. Словник-довідник. Тернопіль: Джура, 2007. 260 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0004882>
3. Вебсловник жіночих назв української мови / Укладачка Олена Синчак; наук. ред. Ганна Дидик-Меуш; наук. консультант Василь Старко. Львів, 2022. URL: https://r2u.org.ua/html/femin_details.html.
4. Горох. Онлайн-бібліотека, в якій зібрані найбільш корисні словники української мови. URL: <https://goroh.pp.ua/>
5. Грабовська Л. Г., Рожок І. Л. Словотвір у запитаннях і відповідях: навч. посібник для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <http://nv-ime.edukit.zt.ua>
6. Електронний підручник з сучасної української мови. URL: <http://linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm>.
7. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Карпіловський В. С., Недозим Т. І. Словник афіксальних морфем української мови. Київ, 1998. 440 с. URL: http://lib.movahistory.org.ua/Slov_afiksalnykh_morfem.pdf
8. Нова мова. Проект розвитку української мови URL: <http://www.novamova.com.ua/217.html>.
9. Пономаренко С. Сучасна українська мова. Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія : навчальний посібник / відп. ред. О. В. Крутоголова. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 300 с. URL: <http://dspace.chmnu.edu.ua/bitstream/123456789/64/1/.pdf>
10. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: підручник. 2-ге вид., доповнене. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 328 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000663>; URL: <https://www.twirpx.com/file/232630/>
11. Полюга Л. М. Словник українських морфем. Вид. 2-ге. Львів: Світ, 2001. 446 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001996>; <https://www.twirpx.com/file/239544/>
12. Словотвір. URL: <https://slovotvir.org.ua>
13. Словотвір сучасної української літературної мови / відп. ред. М. А. Жовтобрюх. Київ: Наук. думка, 1979. 405 с. (Автори: І. І. Ковалик, Л. О. Родніна, А. П. Грищенко, Л. А. Юрчук, Г. М. Гнатюк, В. М. Русанівський, К. Г. Городенська, Н. Ф. Клименко). URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html>; URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?>; URL: <https://www.studmed.ru/science/yazyki-i-yazykoznanie/ukrainskiy-yazyk/grammatika/?page=2>

14. Глумачний словник української мови: в 20-ти томах (електронна версія Українського мовно-інформаційного фонду НАН України). URL: <http://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=461&page=20>
15. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Вид-во „Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. URL: <http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm>
16. Українська мова. Науковий журнал. Архів номерів. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ukrm/texts.html.
- 17.